

Frösöns förskolor 2011/2012

LIKABEHANDLINGSPLAN (Diskrimineringslagen 2008:567) och PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING (Skollagen 6 kap, 2011)

Nolltolerans!

*"Ett litet ord en människa fäster sig vid
kan verka i oräknelig tid.
Det kan framkalla glädje till livets slut
och det kan väcka obehag livet ut.
Ja, det kan påverka livet på jorden
så slarva inte med orden."
Alf Henriksson*

Innehållsförteckning

Inledning

Bakgrund

Syfte

Målsättning

Mål och insatser för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Mål och insatser för att främja likabehandling

Kommunikation/Information

Kartläggning

Rutiner vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Konkreta mål för kommande år

Kontaktpersoner

Inledning

Att arbeta och säkra likabehandling för alla barn i förskolan handlar om barns mänskliga rättigheter! Alla barn har rätt att utvecklas och lära i en trygg, stimulerande och utmanande miljö och bemötas med respekt. Alla barn ska trivas och känna samhörighet med varandra och med förskolans personal. Alla barn ska känna sig bekräftade och uppskattade för den han/hon är.

Alla som arbetar inom förskolan ska;

- främja barns lika rättigheter samt förebygga all form av diskriminering och annan kränkande behandling.
- på ett tidigt stadium upptäcka kränkande behandling, reagera och vidta åtgärder.

Ur Läroplan för förskolan, Lpfö 98. Reviderad 2010

Förskolan vilar på demokratins grund. Därför ska dess verksamhet utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

FN: s konvention om barnets rättigheter, artikel 2

- 1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.*
- 2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.*

AFS (arbetskyddsstyrelsens författningssamling) 1993:17 6§

Arbetstagare som utsätts för kränkande särbehandling skall snabbt få hjälp eller stöd. Arbetsgivaren skall ha särskilda rutiner för detta (med arbetstagare avses här barn/elever samt all personal).

AFS 1993:17 5§

Det är viktigt att varje medarbetare är medveten om sin egen möjlighet och skyldighet att medverka till ett gott klimat på arbetsplatsen.

Förskolans omfattas av flera regelverk. I denna plan behandlas uppdragen från två lagar, Skollagen och Diskrimineringslagen.

Bakgrund

Varje förskola/skola ska fr o m 1 januari 2009 beakta bestämmelserna i två regelverk, Skollagen och Diskrimineringslagen, för att garantera barns/elevs skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Dessa två lagar ersätter Barn- och elevskyddslagen som upphörde 1 januari 2009. Krav och syfte är densamma: ***En o villkorlig skyldighet att motverka diskriminering och kränkande behandling och att främja likabehandling*** (ur Skolverkets hemsida).

Förskolan ska arbeta med att främja likabehandling och förskolan ska arbeta förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Båda lagarna styr med krav på årliga handlingsplaner. Föreliggande plan har sammanfört de båda uppdragen.

Lagen innebär också att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling än diskrimineringsgrunderna (se nedan). Om förskolan/skolan inte kan påvisa att den fullgjort kan skadestånd kan utdömas.

Diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Könsoverskridande identitet/uttryck

Diskriminering är förbjuden oberoende av diskriminerande avsikt och oberoende av om det är fråga om *direkt eller indirekt diskriminering*.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och diskrimineringen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering innebär att man behandlar alla lika.

Begreppet **likabehandling** menar att alla barn/elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan förekomma mellan barn/vuxna, barn/barn och mellan vuxna/vuxna.

Kränkande behandling, ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns/elevs värdighet. Begreppet ska täcka in alla beteenden som ett barn upplever som kränkande, men som saknar koppling till någon diskrimineringsgrund, t ex mobbning. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En viktig

utgångspunkt är att den som uppger att han/hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

- fysiska (t ex slag, knuffar).
- verbala (t ex att bli hotad, svordomar, öknamn).
- psykosociala (t ex utfrysning, blickar, alla går när man kommer).
- texter och bilder (t ex lappar, fotografier).

Befogade tillsägelser, tillrättavisningar som är befogade för att ordning och god miljö är, även om barnet kan uppleva det kränkande, tillåtet.

Syfte

Syftet med planen är att;

- stödja och synliggöra arbetet med att främja alla barns lika rättigheter.
- förstärka verksamhetens arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- ge kunskap i diskrimineringsgrunderna.

Målsättning

- Att det råder ett lugnt och tryggt klimat i förskolans verksamhet.
- Att alla visar varandra ömsesidig respekt.
- Att vuxna är trygga och tydliga förebilder.
- Att ingen utsätts för trakasserier eller någon annan form av kränkande behandling
- Att alla berörda, barn, föräldrar och personal (inkl vikarier) har kännedom om denna handlingsplan
- Att alla, barn, föräldrar och personal ska veta vem de ska vända sig till när de själva eller någon annan behöver hjälp.

Ansvar

Förskolechef har det yttersta ansvaret för att lagarna och planen efterföljs.

Förskolechef ska driva det förebyggande arbetet genom att se till att frågor kring värdegrund och förhållningssätt diskuteras i personalgruppen. Förskolechef har ansvar att planen uppdateras och revideras.

Förskolechef informerar om planen på höstens föräldramöte.

Långsiktiga mål och insatser för det förebyggande arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

För att arbeta förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling krävs ett systematiskt arbete med kartläggning av organisation och arbetssätt och av barnens uppfattning av trygghet och trivsel.

Varje verksamhet behöver reflektera kring, - Hur arbetar vi för att skapa demokratiska och jämlika relationer?

På Frösöns förskolor genomförs på hösten en kartläggning bland barnen och utifrån resultat och analys av densamma genomförs eventuella insatser/åtgärder. Om åtgärder ska sättas in är det viktigt att göra en tids- och ansvarsplan för vad som ska göras och vem som ska göra och när åtgärden ska följas upp.

Personalens egna observationer är viktiga för att få syn på eventuella missförhållanden. Det är av stor vikt att personal har god uppsikt över utrymmen och platser, både ute och inne, där barn befinner sig.

Om något barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska detta dokumenteras (bilaga 1)

Förskolans personal arbetar förebyggande genom att;

- Kontinuerligt arbeta med värdegrundsfrågor.
- För återkommande samtal om respekt, hänsyn och vänskap.
- Arbeta med barnen om hur man är en bra kamrat.
- Vara tydliga och trygga förebilder.
- Visa djup respekt för barnen.
- Vara närvarande där barnen är.
- Vara lyhörda.
- Ha nolltolerans vid dåligt uppförande/språk.
- Vi talar med varandra inte om varandra.
- Vi stärker barnens förmåga att säga ifrån.
- Vi berömmar, bekräftar och uppmuntrar varandra.
- Vi uppmuntrar positivt beteende hos barnen.
- Vi tar barnens konflikter på allvar.
- Vi agerar om vi ser att något barn blir utsatt av ett annat barn eller av en vuxen.
- Vid behov informera föräldrar om uppkomna situationer och åtgärder som vidtagits.
- Informera vikarierande personal om förskolans likabehandlingsplan.
- Informera föräldrar/vårdnadshavare om planen vid inskolnings- och utvecklingssamtal

Långsiktiga mål och insatser för att främja likabehandling

Det främjande arbetet utgår från förskolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Det främjande arbetet ska ses som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde .. // Människolivets okränkbarhet, individen frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.”

ur Lpfö 98, rev 2010

Värdegrundsarbetet är en del i det vardagliga arbetet och syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde, samt att utveckla en miljö där alla barn känner sig trygga så att en gynnsam utveckling kan ske för var och en. Förskolan ska erbjuda en verksamhet där barn upplever meningsfulla sammanhang, delaktighet och att olikheter är en tillgång.

Att främja likabehandling handlar bland annat om kunskap och förtrogenhet bland personal och föräldrar kring diskrimineringsgrunder och kränkande behandling samt hur var och en ska agera vid eventuell upptäckt. Det är av stor vikt att personalen kontinuerligt reflekterar över och synliggör egna och arbetsgruppens attityder. Förskolans arbetar bl a med PBS (problembaserad skolutveckling) som ett sätt att få syn på egna och gruppens bemötande och förhållningssätt. Vi är nyfikna och intresserade av andras sätt att tänka. Vi använder öppna frågor till barnen och vuxna emellan. Vi ser människors olikheter som en tillgång. Personalen arbetar med olika värderingsövningar och samtal med barnen.

Kommunikation/Information

På höstens föräldramöte informeras föräldrar/vårdnadshavare om denna plan och en uppdaterad version ska finnas på förskolans hemsida. Planen finns också att läsa på respektive avdelning, antingen upphängd på anslagstavlan eller på ”Föräldrainsformationshylla”. Med regelbundenhet ges också tillfälle för vårdnadshavare till reflektion/samtal om likabehandling/diskrimineringsgrunder/kränkande behandling, -Vad betyder det här för mig/oss/barnet? Detta kan exempelvis ske på föräldramöten. Planen kommuniceras även vid inskolnings- och utvecklingssamtal.

Till dig som förälder

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska du alltid vända dig till personal/förskolechef. Det kan vara svårt att förstå att ens eget barn diskrimineras, trakasserar eller kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personal/förskolechef. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för alla barns trygghet och samhörighet.

Kartläggning

Kartläggning sker via olika metoder;

1. Observation/dokumentation av barnens miljöer både utomhus och inne (varje höst).

-
2. Kontinuerliga reflektioner/samtal i arbetslag/hus.
 3. Barnbarometer för att undersöka hur barnen mår, anpassa ”intervjun” efter barnets förmåga att reflektera.
 4. Barnråd
 5. Pedagog finnas närvarande i barnens fria lek och ser till att den fungerar bra för alla.
 6. Regelbundna samtal med barn och föräldrar om trivsel och för att om möjligt få syn på händelser eller information av betydelse för uppdraget att främja barns lika rättigheter.

Rutiner vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Mellan barn:

- När vi misstänker att kränkningar har skett pratar personalen med varandra.
- Vi uppmärksammar och pratar med barnen om vad som har hänt. I första hand ska barnen ges möjlighet att lösa konflikten själva.
- Vi använder oss av öppna frågor som leder till samtal, t ex hur, vad, beskriv.
- Vi pratar först med den som blivit utsatt och sedan med den/de som sagt eller gjort något oacceptabelt.
- Vi genomför samtal med berörda föräldrar för att tillsammans hitta lösningar.
- Vi dokumenterar situationer när personalen ser ett mönster i barns beteende, exempelvis om ett barn återkommande och på olika sätt tar avstånd från andra barn.
- Åtgärder vidtas.
- Förskolechef informeras.

Mellan barn och vuxen eller mellan vuxna:

- Förskolechef utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med facklig representant till den vuxne samt skyddsombud. Gäller kränkningen mellan barn och vuxen kontaktas barnets föräldrar.
- Utredningen ska alltid ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inbandade. I kartläggningsfasen bör man allsidigt belysa vad som inträffat och samtalen ska omfatta både den som blivit utsatt och utövaren/utövarna.

Vad har hänt?

Vem/vilka gör vad?

Hur ofta och var har kränkningarna/trakasserierna pågått?

Mål för kommande år 2011-2012

Under hösten 2011 genomför pedagogerna en kartläggning av trygga/otrygga platser både inne och ute. Under verksamhetsåret kommer Frösöns förskolor att arbeta fram ”Huret” kring de sju diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsgrund	Hur arbetar förskolan förebyggande/förhindrande?	Hänvisning till styrdokument
Kön		
Etnisk tillhörighet		
Religion eller annan trosuppfattning		
Sexuell läggning		
Funktionsnedsättning		
Ålder		
Könöverskridande identitet/uttryck		

Kontaktpersoner

Om det händer något som väcker oro hos dig som förälder kontakta ansvarig pedagog, specialpedagog eller ansvarig förskolechef.

Specialpedagog Maria Lindroth, tfn 0730-482 485

Specialpedagog Karin Olsson, tfn 070-190 69 67

Rådmansparken och Östbergets förskola, Christina Ekholm-Lindberg, tfn 070-646 49 31

Lövsta och Frösödals förskola, Ewa Larsson, tfn 070-309 68 49

Önegården och Videgårdens förskola, Anders Sköldkvist, tfn 070-211 27 92

Primus och Fröja förskola, samt Öppen förskola och Dagbarnvårdare,

Irja Dahlberg-Wall, tfn 070-461 32 43

Dokumentation av utredning vid kränkande behandling

Datum: _____

Anteckningar förda av:

Befattning: _____

Rubrik för händelsen:

(t ex diskriminering, kränkande behandling, hot, våld)

Barn som varit utsatt/a:

Annan/andra personer som nämnts i samband med händelsen:

Beskrivning av händelsen:

Har vårdnadshavare informerats? _____ När? ____ Av vem? _____

Vilka andra har informerats? _____

När? _____ Av vem? _____

Vilka åtgärder har vidtagits?

(Individ-, grupp-, skol- och förvaltningsnivå)

Datum för uppföljning och utvärdering: _____

Vilka ska delta vid uppföljning och utvärdering?

Ansvarig: _____

Uppföljning och utvärdering

Datum: _____

Medverkande: _____

Vad har hänt sen sist:

Vad händer nu:

Ansvarig utredare:

Kartläggning av likabehandlingsplan och plan mot diskriminering/kränkande behandling

Utvärderingsmall

Kartläggning av otrygga platser ute/inne	Arbetslagens rutiner för akuta insatser/ uppföljning/ dokumentation	Förankring av plan hos vårdnadshavare
Barnen medverkan/delaktighet i arbetet med planen	Vårdnadshavares delaktighet i arbetet med planen	